

Lloyd C. Douglas

PARADA

Selma Lagerlöf, *Povestea lui Gösta Berling*

Stefan Zweig, *Inimi neliniștite*

Lloyd C. Douglas, *Parada*

Joseph Conrad, *Hanul lui Almayer*

Lloyd C. Douglas

PARADA

Traducere de Jul. Giurgea

Ediție revizuită de Cătălina Călinescu

Editura BOOKSTORY

București

– 2023 –

Capitolul I

Automobilul de lux al doctorului Paige avea un motor cu doisprezece cilindri, atât de sensibil, încât părea că presimte emoțiile prin care va trebui să treacă stăpânul său în timpul acestei dimineți, de aceea încercă să se îndrepte singur spre spitalul Parkway.

Obrazul crispat al doctorului Paige era o dovadă că se gândeste la ceva. Sylvia, care de obicei în fiecare dimineată ieșea în goană din clădirea Hermitage, unde doctorul își avea apartamentul, bătând veselă din coadă ca un panaș roșcat, venea acum liniștită pe urma stăpânului ei și avea o înfățișare caraghios de asemănătoare cu gravitatea zugerăvită pe chipul acestui bărbat cu fălcile înțeleștate și privirile rătăcite.

Tot așa, Pete, băiatul de la garaj, în loc să se oprească de vorbă cu tânărul chirurg și să-i vorbească despre mersul vremii, se retrase numaidecât după ce-i scoase mașina, fără să mai întârzie cu pronosticurile pentru care doctorul îl cinstea de fiecare dată cu câte un ban de argint.

Imediat ce se urcă la volan, în motor se auzi un ușor vâjâit ca al aripilor de bondar, și automobilul începu să lunece fără zgomot în lungul străzii. Fără să țină seama de lipsa de stabilitate a Sylviei care se așezase pe scaunul din spate, își făcu loc cu îndrăzneală pe mijlocul șuvoiului de vehicule și era gata să lovească un camion de zece tone, dar trecu ușor și petrecut de ocările conducătorului unei cisterne, înaintă mai bine de jumătate de milă printre obstacolele la fiecare pas și, făcând viraje scurte, se prefăcea că nu bagă în seamă semnele traficului circulației la încrucișarea străzii 186, unde îl cunoștea pe agentul din post, prăvăli în mijlocul aleii prăjina unei bariere și îl determină pe șoferul unui automobil de ambulanță, care era gol, să se retragă în grabă, apoi o luă pe după colțul impunătoarei clădiri de piatră și sperie un grup de infirmiere

care se adunaseră în fundul parcului pentru a putea fuma o țigară, fără să le vadă nimeni.

Ceva mai târziu, mulțumit de drumul fără nicio piedică în cale, automobilul își reluă înfățișarea demnă și se opri ușor pe prundul aleii care scârțâi sub anvelope, după ce-și făcu loc între cupeul cenușiu al doctorului Armstrong și hodoroaga dezarticulată a doctorului Lane care tocmai se pregătea să plece.

Văzând mașina elegantă oprindu-se în apropierea lui, bătrânul specialist în administrarea narcozei opri motorul hodoroagei sale și salută fără niciun fel de entuziasm.

– Unde pleci? întrebă Paige. La ora nouă ne așteaptă operația aceea de rinichi.

– Operația nu se va face decât mâine, răspunse doctorul Lane nemulțumit.

– Ce s-a întâmplat?

– Aproape nimic. Endicott este ocupat în altă parte. A telefonat adineauri de la Harisburg sau de undeva din părțile acelea. Cred că este vorba despre o consfătuire de afaceri. Probabil va reveni mâine-dimineață la spital. Aș fi preferat să dea dispoziție ca operația să fie făcută de dumneata.

Paige, care nu se mișcase de la volan, ridică mâna în semn de protest și-l salută cu două degete, ca un fel de apreciere a cuvintelor lui măgulitoare, fără să țină seama de propunerea indirectă pe care i-o făcuse.

– Doamna aceasta este pacienta lui Endicott. A venit la clinica noastră atrasă de renumele lui în calitate de medic, renumele care de altfel este pe deplin justificată, adăugă el pe un ton aproape violent, după câteva clipe de tăcere grea.

– O, fără îndoială! încuviință doctorul Lane, cu un entuziasm mai exagerat decât ar fi trebuit, pentru a părea sincer. M-am gândit c-ar fi fost mai bine dacă te-ai fi ocupat dumneata de cazul acesta al doamnei Dexter, deoarece mie nu-mi plac amânările care au un efect defavorabil asupra moralului unui pacient. După ce bolnavul

a fost transpus în starea de spirit și enervarea ce premerge oricărei operații...

Restul frazei nu-l mai formulă. Paige nu asculta vorbele lui; stătea în fața volanului și ochii lui păreau pierduți în depărtări. Lane se întreba la ce s-o fi gândind și i se păru că a ghicit obiectul preocupărilor colegului său.

Urmări, puțin speriat și fără să zică nimic, gesturile acestui tânăr chirurg care strânse frânele mașinii, coborî și o legă pe Sylvia de volan, fără să țină socoteală de dorința câinelui care ar fi vrut să plece cu el, apoi se depărtă cu pași întinși fără să mai zică nimic. Tânărul Newell Paige n-are obiceiul să se poarte în felul acesta, își zise el.

Lane urmări cu privirea silueta de sportiv a tânărului său coleg, până când se pierdu sub bolta intrării principale. Se simțea puțin impresionat, dar în orice caz nu jignit de atitudinea lui. Ținea foarte mult la doctorul Paige, deși uneori se întreba care ar putea să fie motivul acestei simpatii față de el, deoarece doctorul Lane era un radical socialist convins și în această calitate era firesc să nu poată suporta oamenii bogăți.

Îi veni să râdă când văzu felul rece în care Paige îl salută la intrare pe doctorul Benjamin Montgomery Booth, radiolog specializat la Edinburgh și prieten intim al lui Paige. Mutra pe care o făcu Benny Booth, uitându-se după el, i se păru caraghioasă. Paige n-avea obiceiul să facă excepții cu nimeni: se vedea cât de colo că-l preocupă ceva neobișnuit.

Lane rămase îngândurat. Apoi scoase o cărticică mică, roșie, din buzunarul jiletcii, își umezi degetul arătător și smulse din ea o foiță, iar cu cealaltă mână scoase din buzunarul hainei un pachet cu tutun ieftin, îl aplecă asupra foiței și vărsă tutunul necesar, închise pachetul cu două degete, își răsuci țigara, o lipi și, după ce și-o aprinse, trase un fum adânc, gândindu-se la relațiile neobișnuite care existau între doctorul Paige și celebrul Endicott.

Originea acestor relații era dramatică și primele ei faze se desfășuraseră aproape fără martori. Doctorul Lane nu le cunoștea

decât din auzite, deoarece pe vremea aceea fusese în Franța, unde, fiind tânăr, făcea serviciu la o ambulanță. Jim Paige murise tocmai atunci în clinica Parkway, de pe urma unei pneumonii fulgerătoare, din cauza gripei care făcea ravagii printre cei din serviciul spitalelor, exact ca o epidemie din Evul Mediu.

Vechiul său prieten Sandy McIntyre, care era de multă vreme specialist în afecțiunile pulmonare și făcea practică la Phoenix, îi povestise această întâmplare într-un autobuz plin de praf care făcea legătura între Santa Fé și litoral, trecând prin Chicago.

– Am aflat, spunea Sandy McIntyre, că acum fiul lui Jim lucrează la Parkway. Ia spune, își mai îngrijește și astăzi mâinile cu aceeași atenție ca înainte de asta?

Lane își aducea aminte că-i răspunsese:

– N-am băgat de seamă. Dar de ce mă întrebi?

McIntyre încercă să se explice:

– Se spune că pe vremea când băiatul acesta avea treisprezece ani, se așeza pe barele care împrejmuiau terenul de sport și se uita la ceilalți colegi ai săi care jucau fotbal. Era întotdeauna dispus să joace tenis, să vâslească, să facă împreună cu ceilalți călărie, să sară de pe trambulină, într-un cuvânt să facă toate sporturile care implică viteză și îndrăzneală, îndemânare și mai ales curaj, dar niciodată nu juca baseball, de teamă să nu-și strice mâinile. Spunea că are intenția să se facă chirurg. Cânta la violoncel, nu pentru a deveni un virtuos, ci pentru a-și desăvârși rapiditatea mișcărilor pe care trebuia să le facă cu mâna stângă. Când era binedispus, se putea lua la întrecere cu cei mai buni violoniști. Newell este un tip cum puțini se găsesc. Cred că pe Jim l-ai cunoscut.

Sandy continuă să vorbească, îngândurat. Fusese coleg cu Jim la Facultatea de Medicină și-l cunoștea foarte bine. O cunoșcuse de asemenea și pe doamna Sally Newell, care fusese o femeie incomparabilă.

– Pe vremea când era student, continuă McIntyre, îmi închipuiam despre Jim că este cel mai fericit dintre toți oamenii pe care-i cunosc. Avea toate avantajele posibile și imaginabile. Era

foarte bogat, dar în același timp era și un suflet generos. În afară de asta era frumos ca o zeitățe grecească și student strălucit. Părea că este chirurg din naștere, dacă se poate și așa ceva. N-avea îndrăzneala lui Endicott, care era cu șapte ani mai mare decât el și care își făcuse un renume, dar făgăduia ca, datorită priceperii, să ajungă foarte curând un maestru.

N-am întâlnit încă pe nimeni care să-și ia profesia atât de în serios ca el, continuă McIntyre pierdut în noianul amintirilor sale. Ceilalți studenți făceau haz pe seama lui. Cred că-ți aduci și dumneata aminte, doctore Lane, de glumele mușcătoare pe care le fac studenții pe socoteala colegilor lor. Atitudinea aceasta a lor nu trebuie să fie judecată cu severitate; sunt tineri susceptibili și speriați care încearcă să se înarmeze împotriva țipetelor, a scenelor îngrozitoare pe care le văd și a mirosurilor grele, caracteristice unui mare spital. Dar Jim nu putea suferi felul acesta de a face glume.

Îmi aduc aminte de o după-amiază cu atmosferă înăbușitoare. Brute Splangier, cel mai priceput dintre noi la punerea diagnosticului, dar în același timp și cel mai vesel, tocmai ne conducea în lungul sălii de chirurgie a clinicii pentru femei și l-au văzut că se apleacă spre Jim, ca să-i șoptească prin colțul gurii: „Curaj, frate Paige. Cred că-ți închipui că nu facem drumul spre Calvar“. Jim a încruntat din sprâncenele groase și negre, și după ce l-a privit în ochi, i-a răspuns zâmbind: „Din nefericire, vorbele acestea sunt adevărate. Dar e foarte probabil ca nouă să ne lipsească tocmai acest Calvar“.

– În afară de asta, el o mai avea și pe Sally Newell...

Urmă apoi o lungă întrerupere a amintirilor lui McIntyre. Își umplură amândoi lulelele cu cea mai mare grijă, încercând să câștige cât mai mult timp, pentru a-și limpezi gândurile.

– Soția lui Paige? întrebă doctorul Lane într-un târziu, deși cunoștea dinainte răspunsul pe care-l va primi.

– A fost o căsătorie ideală, declară McIntyre. În viața mea nu văzusem încă o fată atât de frumoasă. Te rog să mă crezi, femeia aceasta era punctul de atracție a tuturor atențiilor și făcea senzație

în toate părțile pe unde apărea, dar nu din pricina banilor pe care-i avea bătrânul Oliver Newell.

Lane, care era un pasionat al studiului psihanalizei, ar fi avut poftă să-i pună câteva întrebări, dar renunță deoarece prevedea că scoțianul acesta uscățiv și cu umerii obrajilor ca ai unei hârci nu i-ar fi răspuns nimic. Urmă o nouă tăcere, destul de lungă, până când McIntyre își răscolii amintirile mai vechi care-l legau de fostul său coleg.

– Pot să-ți spun, fără niciun înconjur, că în toată cariera mea n-am văzut o scenă care să mă emoționeze mai profund, cum m-a emoționat obrazul deznădăjduit al acestui băiat în ziua morții lui Jim. Cu două zile înaintea soțului ei, Sally murise secerată de aceeași boală. Doamne, când mă gândesc cât eram de neputincioși cu toții în fața acestui flagel!

Evident, n-am putut admite ca băiatul să intre în camera mortuară a tatălui său, deoarece o contaminare ar fi însemnat moarte sigură. Bunică-sa, doamna Newell, aștepta pe terasa de la celălalt capăt al holului. Părinții lui Jim Paige încă nu sosiseră din California. Băiatul a stat ceasuri întregi pe coridorul spitalului, cu ochii aprinși și fără lacrimi, îndreptați spre ușa închisă a camerei bolnavului. De fiecare dată când ieșea câte cineva, el se apropia nerăbdător să afle ce este și dacă va putea să intre. Cred că pe vremea aceea, noi n-am fost în stare să dăm atenție suficientă întrebărilor și durerii lui. Ne simțeam prea demoralizați, pentru a ne mai putea gândi și la alții.

Mi se întâmpla pentru prima dată să-l văd pe Endicott că și-a pierdut cumpătul. Mi-am închipuit întotdeauna despre el că este cel mai mare chirurg pe care l-am întâlnit în viața mea și cred că nici astăzi nu am motive să-mi schimb această părere. N-am văzut încă pe nimeni care să fie atât de stăpân pe toate gesturile pe care le face... Dar la ce să mai lungesc vorba... După ce am ridicat cearșaful și am acoperit obrazul cu buzele cojite și trăsăturile tumefiate ale lui Jim, am ieșit împreună cu Endicott în holul spitalului. Băiatul Newell ne aștepta. Soacrei lui Jim îi trimisese